

male osutatud austuse väliseks märgiks on 1936 Albu vallamaja juures püstitatud ausammas.

P. Ambur, A. H. T. „Juudit“ maailmakirjanduse taustal („Varamu“ 1938, nr. 1); A. Annist, T. kui kultuuri-kriitik ja intellektualismi agoonia („Aka-deemia“ 1938, nr. 1); E. Hubel, Kaas-aegse juubeli puhul („Looming“ 1938, nr. 1); K. Kampmaa, Peaj., IV (1936); E. Laaman, „Tõe ja õiguse“ jälil („Varamu“ 1938, nr. 1); A. Loo ring, A. H. T. üliõpilasaastad („Looming“ 1938, nr. 1); K. Mihkla, Biosotsioloogiline vaatekoht A. H. T. toodangus („Looming“ 1938, nr. 1); *idem*, Tõsielulisi tüüpe ja motive A. H. T. teoseis (E. Kirj. 1938, nr. 1); *idem*, A. H. T. elutee ja looming (1938); D. Palgi, Kunstlikust võttest A. H. T. romaanide ehituses (E. Kirj. 1938, nr. 1); E. Raudsepp, Koomilise sugemeid A. H. T. loomingus (E. Kirj. 1938, nr. 1); M. Sillaots, Iginaiselikust A. H. T. käsitluses („Looming“ 1938, nr. 1); R. Sirge, Fragmente T. mõtestikust („Varamu“ 1938, nr. 1); G. Suits, A. H. T. palgepooli (E. Kirj. 1938, nr. 1). O. U.

TARMO (end. perekonnanimi kuni 1935 Klein), Ruut (Rudolf Harald), näitleja, sünd. 14. IV 1896 vkj. Tartus maalri pojana, õppis Tartus algkoolis, katsetas hiljemini käsitöö alal ja töötas mööblitehases. T. esines Tartu Eesti Evangeeliumi Noortemeeste Seltsi aastapäeval 1912 esmakordselt „Taara“ seltsi laval ja toimis seejärel poolkutse-lise näitlejana ja näitejuhina Tartu seltsides. A-l 1917 asutas ta ühes mõne teise noorega „Tartu draama trupi“, kes tavaliselt esines Tartus „Bürger-musses“, tegi aga väljasõite ka maale ja naaberlinnadesse Võrru ja Valka. Kutselise näitlejakarjääri kestusel a-st 1917 on T. sageli vahetanud lavasid, töötades vaheldumisi „Draamateatris“, „Vanemuises“, „Rändteatris“, „Draama-stuudios“ ning „Eesti Draamateatris“ (endises „Draamastuudios“), kahes vii-mases teotsedes ühtlasi näitejuhina. — T-t tuntake eesti laval mitmekülgsena, tugeva ekspressiivsusega karakternäit-lejana, kes loonud läbilööva tempera-mendiga, oma kandva ja võimsa hää-lega palju kujusid. Mainitud omadused on teinud T. alati vajalikuks ka suurte „Draamastudio“ poolt korraldatud vabaõhuetenduste jaoks. Ta juhtiv osa-võtt rändtruppide jt. esinemisist on kas-

vatanud T. populaarsust laialdasis ja mitmekesiseis publikuhulkades.

Isikl. kogutud andmed. H. K-s.

***TARVEL** (end. perekonnanimi kuni 1935 Treiberg), Peeter, ajaloolane ja avalik tegelane, lõpetas Tallinna Niko-lai I gümnaasiumi 1913. — T. oli kuni 1930 Tartu ülikoolis üldise ajaloo dots-i kt., siis 1936. a-ni prof-i kt. ja on s. a-st korraline prof. A-il 1936—37 oli ta filosoofiateaduskonna dekaan. A-st 1930 on ta kesk- ja kutsekooliõpetajate kutseksamite komisjoni esimees. Aval-dades erilist huvi ja indu ajalooõpetuse korraldamise vastu, on T. olnud pikemat aega (1927—39) Alalise Ajaloo Õpetamise Komisjoni (pärastise nimega Ala-lise Ajaloo-Õppekorralduse Toimkonna) liige, ühtlasi ajalooõpetajate kongresside korraldajaid ja juhatajaid ning võtnud osa ajaloo õppekavade ja õpperaamatute koostamisest. Seejuures on ta energili-selt ja asjatundlikult propageerinud ning kaitsenud avaraperspektiivilist ja vaja-likult tasakaalustatud ajalooõpetamist. T. on osa võtnud paljude teaduslikkude, kultuuriliste ja poliitiliste organisatsi-onide tegevusest. Ta on alates 1928. a-st Akadeemilise Ajaloo-Seltsi esimees, on olnud ühtlasi „1905. a. Seltsi“ asutajaid, 1929—38 selle abiesimees ning a-st 1938 esimees, a-st 1928 Ajalooliste Teaduste Rahvusvahelise Komitee Eesti osakonna esimees ja a-st 1938 Ida-Euroopa ajaloo-teaduslikkude organisatsioonide föderat-siooni juhatuse liige. T. on osa võtnud I (Tartus 1933) ja II (Helsingis 1936) Soome-Eesti ajaloolaste päeva korralda-misest. Tartu Rahvaülikooli Seltsis on T. olnud 1920—31 esimees, EKS-s a-st 1928 eestseisuse (hiljemini juhatuse) liige, võttes ühtlasi osa rea toimkondade tööst. Prantsuse Teaduslikus Instituudis (Tartus) on ta olnud juhatuse liige a-st 1929, Eesti Kultuuri Sõprade Koon-dises asutajaid (1930) ja juhatuse liige. Tartu ülikooli esindajana kuulus ta Raho-vuskultuuri ja Rahvahariduse Nõuko-gusse (1935—38) ning oli selle esimeheks. Ülikooli esindajana on ta olnud 1931—38 sihtasutis ERM-i hoolekogu liige, haridusministeeriumi esindajana a-st 1936 kõrgema kunstikooli „Pallas“ kuratooriumi liige ja ühtlasi selle abi-esimees. E. Üliõpilasseltsi „Veljesto“ vi-listlaskogu esimees on T. olnud a-st 1925 ja teotsenud Eesti Üliõpilasseltside Vilistlaskogude Liidus. Endise Peter-buri Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmete